

ПРИРОДА – НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

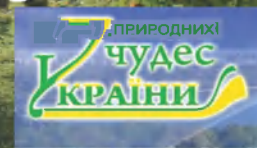
Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Жовтень, 2021 р.

№ 10 (330)

Прийнято важливі рішення для гірського краю

Слобода – віддалений присілок Синевирської ОТГ, де мешкають дві сотні горян. Дорога до цього поселення була у досить поганому стані. До депутата Закарпатської обласної ради Миколи Дербак неодноразово зверталися представники громади і місцеві жителі з проханням сприяти у вирішенні цього питання. Микола Юрійович з відповідним запитом звернувся до Закарпатської обласної ради. Пропозицію щодо ремонту дороги у Слободу підтримав депутатський корпус. Недавно це клопотання мало реальний результат: було виділено 500 тис. гривень. Кошти використано на вирівнювання дороги, покриття її щебенем і пресування катком, очищення канав по всьому відрізу дороги.

Ремонт доріг очікує й Колочавську ОТГ. За сприяння депутата Закарпатської обласної ради Миколи Дербак виділено 300 тис. грн. на ремонт дороги в урочище Потік і 600 тис. грн. – у Гирсовець.

Крім цього, за клопотання Миколи Дербак вдалося спрямувати субвенцію для Синевирського закладу загальної середньої освіти у розмірі понад 1 млн. 78 тис. грн.

І ще важливе рішення: 3-тє пленарне засідання 3-ї сесії Закарпатської облради VIII скликання прийняло рішення виділити 500 тис. грн. на лікування хворого на СМА Павла Мотички, жителя села Синевир, за якого зараз вболіває чи не вся Україна.

Цими днями Микола Дербак подав ще один важливий для горян запит про курсування рейсового автобуса за маршрутом Міжгір'я – Синевирська Поляна – Слобода. Нагадаємо, що досі віддалений присілок залишається без транспортного сполучення і зараз людям дуже складно діставатися у найближчі села. За оцінкою мешканців гірського краю, це одне з найбільш важливих питань, яке необхідно вирішувати першочергово. Микола Дербак стверджує, що він відстоюватиме це питання і воно буде вирішено позитивно.

Натхненні синевирською осінню

У національному природному парку «Синевир» проведено Всеукраїнський художній пленер «Золото Синього Виру». Захід відбувся за ініціативи НПП «Синевир» і спілки художників «Карпатські кольори». Симпозіум тривав впродовж десяти днів. У ньому взяли участь 12 майстрів пензля з різних кінців країни.

Перед тим, як приступити до створення осінніх пейзажів, з художниками зустрівся директор національного парку Микола Дербак. Він побажав митцям плідної творчої праці в унікальному природному середовищі Тереблянської долини.

Художники у свою чергу подякували Миколі Юрійовичу за теплий прийом і приємну атмосферу, яка надихає до творчості. Присутній на зустрічі президент Академії мистецтв України Андрій Чебикін вручив директору парку власну книгу, яка презентує численні творчі роботи автора.

14 жовтня – День захисників і захисниць України

Дорогі друзі!

Це свято усіх, для кого Україна є основоположною базовою цінністю і частиною життя. Це день тих, хто боровся та бореться за її суверенітет і територіальну цілісність.

День захисників і захисниць України не випадково святкуємо 14 жовтня. Для нашого народу це дата, коли відзначаємо ще й День Українського козацтва, як яскравого військового феномену, що є надбанням вітчизняної історії. А ще цього дня релігійне свято Покрова Пресвятої Богородиці, яке здавна в Україні було дуже шановане, адже надія на цей могутній Покров досі супроводжує воїнів нашої Батьківщини.

Низький уклін усім вам, дорогі захисники і захисниці України, за неймовірні зусилля, героїзм та самовідданість. Завдяки цій невтомній праці ми досі живемо в незалежній країні і ця боротьба триває.

Ми щиро вдячні за захист України і завжди раді підтримати вас. Ми раді досвіду співпраці з бійцями 72 окремої механізованої бригади імені Чорних Запорозжів, а також з гро-

мадським об'єднанням учасників революції гідності, ветеранів війни та добровольців «Єдність», з якими проводили спільні заходи і консультації. Щира подяка за цю співпрацю командирю бригади, а нині заступнику командувача ОК «Південь» Андрію Соколову та голові вище згаданої поважної організації Богдану Колодницькому.

Наступного року планується проведення фестивалю до Дня Героїв «В ЄДНОСТІ – СИЛА» за участі ветеранів ГО «Єдність», бригади Чорних Запорозжів і Добровольчої Чоти «Карпатська Січ». Програма передбачає науково-історичну конференцію, до роботи якої будуть залучені відомі в Україні історики, вчені, музиканти, які мають безпосереднє відношення до подій на Сході України і захисту нашої держави. Планується проведення ще одного цікавого заходу – фестивалю «Пісні народжені в АТО».

Сьогодні сердечно вітаю захисників і захисниць України та всіх, хто причетний до цього свята. Щиро усім бажаю мирного неба над Україною. Хай у вашому житті панує радість і щастя. Бажаю сімейного затишку і добробуту. Нехай ніколи не підводить здоров'я, а оптимізм і добрий настрій облагороджують вас і оточуючих!

Слава Україні!
Микола ДЕРБАК,

директор національного природного парку «Синевир», депутат Закарпатської обласної ради.

Об'єднавшись, вирішити проблему

Проблема зі сміттям стала дуже актуальною на території всього Закарпаття, адже у області відсутній жоден завод з переробки відходів, а також відчувається брак санкціонованих сміттєзвалищ.

Особливо складно з вивезенням сміття у гірських районах.

За ініціативи директора національного природного парку «Синевир», депутата Закарпатської обласної ради Миколи Дербака і відомої активістки та волонтерки Олени Жук, відбулася нарада за участі представників об'єднаних територіальних громад регіону, підприємців, які працюють у туристичному бізнесі, волонтерів, працівників нацпарку.

Під час наради йшла мова про різні етапи, які необхідно пройти, щоб зменшити відходи і, зрештою, вирішити болюче питання. Приклад Колочавської об'єднаної територіальної громади свідчить про те, що проблему можна

вирішити у порівняно короткі строки. Представники цієї громади також були присутні на нараді. Вони поділилися власним досвідом.

Голова Синевирської ОТГ Іван Чуп вважає, що найближчим часом проблему зі сміттям у Синевирській громаді також буде вирішено. На його думку, одразу варто починати з сортування відходів. Звісно, потрібні баки і вивіз сміття з Синевирської Поляни і Синевира. Частина урн можна придбати за кошти громади і встановити у визначених місцях. А от кожне дворогосподарство має самостійно подбати про придбання спеціальних сміттєвих баків.

Нарада відбулася у конструктивному руслі, з прагненням знайти прийнятний вихід з сміттєвої проблеми. Загальне прагнення усіх – щоб була чітка система вивезення побутових відходів, а до того, кожен має додати зусиль, сортуючи власне сміття.

Фотофакт

У Вільшанському природо-охоронному науково-дослідному відділенні НПП «Синевир» проведено благоустрій території

довкола нової будівлі, у якій розміститься туристично-інформаційний центр та офіс відділення. Вл. інфо.

Екологічну акцію благоустрою провели працівники НПП «Синевир»

Чергову екологічну акцію благоустрою території провели працівники національного природного парку «Синевир». Побутове сміття, яке залишили несвідомі люди, зібрано обабіч доріг та на певному фрагменті русла річки Теребля.

Це так важливо, адже де чисто, там і приємно бути. Тим паче, що регіон обдарований мальовничою природою, яка вабить туристів з усіх кінців країни та з-за кордону. Зібране сміття передано приватному підприємцю, який

цей непотріб. Вже майже всім відомо, що поліетиленові пляшки розкладаються протягом 100 років, пластик – 400 років, поліетиленові мішки 20 років, тканина – 3 місяці, папір – 3 тижні. Великої школи завдають пальчикові батарейки, які забруднюють воду і ґрунти...

Проблема зі сміттям має загальнодержавний характер і потребує негайного вирішення. Проте вже зараз ми можемо змінювати ситуацію. Аби зменшити кількість відходів, варто обирати продукцію багаторазового використання;

надає НПП «Синевир» послуги з прийому, сортування, розміщення і утилізації твердих побутових відходів.

Дуже прикро, що відбувається таке негативне явище, коли деякі громадяни з байдужістю викидають побутове сміття у річки чи лісові урочища. Природі потрібні століття аби переробити

уникати зайвого пакування, а надавати перевагу такому пакуванню, яке можна використовувати кілька разів; здавати на вторинну переробку усе, що можна здати. Національний природний парк «Синевир» закликає усіх жителів регіону і туристів відповідально ставитися до довкілля, не засмічувати природу. Звертаємось до підприємців, які працюють в регіоні, укласти відповідні угоди з надання послуг вивезення побутового сміття. Це дії, які відповідатимуть інтересам людей, сприятимуть рекреаційній привабливості регіону і, звичайно, допоможуть зберегти природу чистою.

Відбулася конференція, присвячена заповідним територіям Карпат

«Синевир» Федір Матічин, представник Європейського товариства дикої природи Ірина Щока.

У ході конференції представники природно-заповідних установ ділилися найкращими практиками та досягненнями в управлінні такими територіями та створенні заповідних мереж у своїх країнах.

«Карпати є безцінною частиною екологічного, культурного, рекреаційного довкілля, а також середовища існування у серці Європи. Для розвитку цих територій, збільшення площі заповідності та сталого використання природних ресурсів, необхідна тісна міжнародна співпраця. Переконали, що ми рухаємось в правильному напрямку і Україна стане учасником нових проєктів, що включають реалізацію низки кращих зразків для збереження екосистем Карпат», – каже Едуард Арустамян.

Ініціатори проведення конференції – Секретаріат Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат, Керівний комітет Карпатської мережі заповідних територій, WWF-Україна, CEEweb та Eurac Research.

Федір МАТІЧИН.

У Вишеграді відбувся III міжнародний форум «Новий вік для Карпатської мережі природоохоронних територій». Він організований в рамках проведення Міжнародної конференції «Заповідні території – наріжні камені екологічних зв'язків в Карпатах і поряд з ними».

У заході взяла участь українська делегація, а саме: директор Департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Міндовкілля Едуард Арустамян, директор національного природного парку «Синевир» Микола Дербак, директор Карпатського біосферного заповідника Микола Тарасюк, начальник відділу рекреації НПП

Щоб туристам було зручно

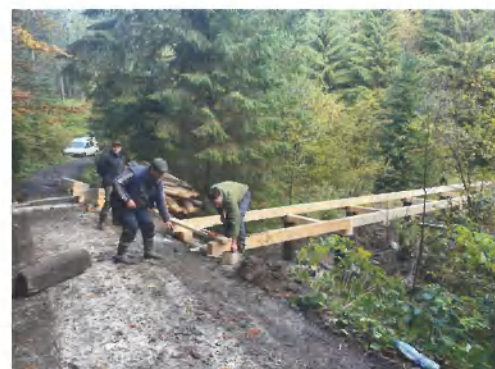

Синевирське озеро – найбільш відвідуване місце в національному природному парку «Синевир». Довкола цієї водойми прокладена екологічна стежка, якою щорічно проходить чимало туристів.

У місцях, де в озеро впадають два потічки, працівниками національного

природного парку «Синевир» побудовано два сорокаметрові дерев'яні мости. Вони допоможуть туристам легше пересуватися стежкою і служитимуть своєрідними оглядовими майданчиками. Раніше тут вже були подібні мости, але час їх експлуатації завершився. Споруди демонтували, а зараз встановлюються нові.

Отже, національний природний парк «Синевир» продовжує удосконалювати рекреаційну інфраструктуру, готуючись до чергового туристичного сезону.

Екологічна освіта

Природа – прояв присутності Творця

Уся природа є відображенням Творця. Саме так вважав один з особливо шанованих святих Франциск Ассізький. Його любов до всіх живих творінь стає добрим прикладом для багатьох поколінь і особливо є актуальною у наш час, коли екологічні проблеми дедалі загострюються.

Природа – це ще й прояв присутності Бога. Він ласкаво обдарував землю різною рослинністю та тваринами. Люди отримали для свого життя прекрасну землю зі щедрими плодами, тож мають на ній бути добрими господарями. Але нерідко спостерігається хижацьке нищення природи, що неодмінно негативно позначається на самих людях. Особливо гостро такі наслідки можуть відчуті наші нащадки. Вчені стверджують, що ми вже зараз «залізли у кишені майбутніх поколінь», надмірно використовуючи природні ресурси.

Але є інший шлях. Його нам ще 800 років тому своїм прикладом вказав святий Франциск. Він захоплювався природою і дбав про неї, як про дивовижний твір Бога. Сьогодні ми теж можемо йти цим благородним шляхом. Це християнська модель життя, коли ми справді відповідальні за створіння.

Ці тези стали ключовими під час еколого-освітнього заходу, який відбувся у катехитичній школі парафії Покрова Пресвятої Богородиці, що знаходиться в одному з найбільш високогірних сіл України Синевирській Полянці.

Захід став своєрідним діалогом на озвучені вище теми. Гармонійно це спілкування було доповнене інтерактивними вправами, що сприяли кращому усвідомленню різних природних процесів та загроз для довкілля, які постають у сучасному суспільстві.

Біологічне різноманіття Карпат вражає. Тут зосереджені численні види рослин і тварин, домом яких є переважно ліс. Але жоден живий організм не зміг би вижити без води.

Як відомо, вода відіграє у природі надзвичайно важливу роль. Вона має велике значення для життя рослин, тварин і людей. Хоча водою покрито 0

відсотків поверхні землі, лише 2,5 відсотка з неї є прісною, тобто придатною для пиття.

Про воду, як важливий елемент для всього живого, а також про водойми, ліс і людей йшла мова під час еколого-освітнього заходу з дітьми присілку Товчка, що знаходиться у Синевирській територіальній громаді.

Школярі дізналися чимало цікавого про водойми національного природного парку «Синевир», їх значення і цінність. На цій території зосереджені численні дрібні річки, а також озера і болота. Усі вони є середовищем існування багатьох видів рослин і тварин, тут народжується потомство, тож водно-болотні угіддя можна назвати колицкою життя.

Немає жодного організму, який би міг жити без води. У водному середовищі відбуваються усі процеси травлення і засвоєння їжі у людей і тварин. Рослинам вода допомагає розчиняти поживні речовини у ґрунті, а її відсутність веде до загибелі.

Оскільки вода відіграє таку важливу роль, то кожен з нас має бути відповідальним за цей неймовірний дар, не допускаючи забруднення водойм. Ця теза стала своєрідним підсумком еколого-освітнього заходу.

Усі учасники цих еколого-освітніх заходів отримали у подарунок цікаву літературу, яка надана в рамках проєкту «Церкви та громадські організації разом задля екоосвіти в національних парках», що реалізується Інститутом еколого-релігійних студій та НПП «Синевир» у співпраці з Союзом охорони природи Німеччини (NABUBundesverband, NABUInternational) та за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини (Auswärtiges Amt, AA_Kultur).

Юрій БАБІЧИН, начальник відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

Юрій БАБІЧИН, начальник відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир».

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Ігор Росоха.
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:
с. Синевир, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua
За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках
газети.
Тираж 500 прим.
Зам.
Номер віддруковано у ТзОВ «Терно-Граф».
Адреса: вул. Текстильна, 18, м. Тернопіль,
46000

Календар

14 жовтня – свято Покрови
Пресвятої Богородиці.

Поміж Богородичними святами
нашого церковного року на особливу
увагу заслуговує Покрова Пресвятої
Богородиці.

Яким є дух Богослужіння цього
свята? Вони віддзеркалюють
глибоку і давню віру Східної Церкви
й нашого народу в заступництво й
опіку Пресвятої Богоматері. На
стихах малої вечірні Церква
закликає всіх вірних святкувати
свято Покрову: "Прийдіть, всі
любители празника, і прослаavimo
чесний покров Божої Матері. Вона
бо до Сина благально руки
простерла, а її святим покровом
увесь світ покритий. Тому устами й
серцем, піснями і співами
духовними, з усіма, що прибігають,
празнуймо світло".

У стихирах вечірні й утрени, у
тропарі й каноні свята Церква
виливає і оспівує свою дитинну
любов, беззастережне довір'я в її
могутню опіку і швидку допомогу, її
значення в нашому спасенні та
превелике материнське милосердя.
"Богородице чиста, — співаємо в
першій стихирі великої вечірні, – ти
велике заступництво для печальних.
Ти скоро помічниця, спасення й
укріплення світу. Ти глибина
милости, джерело Божої мудрости,
для світу покров. Величаймо, вірні, і
славимо невимовно її світлий
омофор. Благодатна, радуйся з
Тобою Господь, що подає світові
велику милість". У сідалні на третій
пісні канона сказано: "Ревна й
непобідна Заступнице, уповання
певне й бездоганне, стіно, покрове і
пристановище прибігаючих до Тебе,
Приснодіво чиста, моли з ангелами
Твого Сина й Бога, дати світові мир і
спасення і велику милість".

Тропар дев'ятої пісні канона
славить її привілей зціляти недуги
душі й тіла та вибавляти від усіх бід:
"Ти приняла від Бога дар, щоб, як
Божя Мати, зціляти недуги всіх
християн і від бід вибавляти і гріхи
прощати і з неволі та від усякої
нужди спасати. Тож і нами не
погорди, Госпоже, бо ти знаєш, чого
потребуємо: здоров'я для тіла і
спасення для душі", –
ecumenicalcalendar.org.ua.

Ліс – це дім

Ліси здавна оберігали і годували
людські спільноти, були домом для
них. Зараз ці екосистеми
продовжують відігравати провідну
роль у житті людей.

Ліси очищають повітря і
запобігають забрудненню довкілля.
Вони захищають ґрунти від ерозії і
пом'якшують наслідки повеней чи
інших стихійних лих, адже є
важливими водорегулюючими
компонентами. Звісно, ліси володіють
потужною рекреаційною, освітньою,
естетичною, духовною та іншими
цінностями.

Мабуть, кожен з нас з теплотою
пригадує сімейні подорожі до лісу, які
траплялися в дитинстві. Це незабутні
моменти, насичені радісними
спогадами, що залишаться назавжди.
А якщо через роки ми навідаємося до
тих місць, а там лісу вже немає... Це
було б розчаруванням і особистим
болем, бо з тим конкретним лісом
пов'язана важлива частина нашого
життя.

Про дивовижний світ лісу і його
значення цього разу працівники НПП
«Синевир» спілкувалися з учнями
Горбівського закладу загальної
середньої освіти.

Ми моделювали різні ситуації,
говорили про загрози і браконьєрство,
а ще торкнулися теми краси лісу як
важливої мотиваційної складової його
охорони. Це була лекція з
практичними вправами, іграми і
засвоєнням нових знань про ліс.

Мета заходу: привернути увагу
підростаючого покоління до питань
збереження лісів як важливих
компонентів, що підтримують життя
на планеті, розширити знання про
функції і цінності лісу, спонукати
дбайливо ставитися до оточуючого
природного середовища, формуючи
таким чином екологічно свідоме
мислення молоді.

Юрій БАБЧИН.

Вітаємо!

У жовтні святкують іменини
працівники НПП «Синевир»:

Кут Наталія Іванівна,
провідний бухгалтер;

Мацола Христина Юріївна,
фахівець з рекреаційного
обслуговування Колочавського
ПОНДВ;

Стець Руслана Василівна,
медичний працівник;

Цюбик Олег Миронович,
провідний інженер з охорони
тваринного світу;

Чуп Іван Васильович,
майстер з охорони природи
Синевирсько-Полянського
ПОНДВ;

Шандор Василь Васильович,
майстер з охорони природи
Вільшанського ПОНДВ;

Барна Іван Юрійович,
інспектор І к. Квасовецького
ПОНДВ;

Барна Михайло Васильович,
інспектор І к. Квасовецького
ПОНДВ;

Бугина Василь Васильович,
інспектор І к. Чорноріцького
ПОНДВ;

Гаштур Іван Андрійович,
інспектор І к. Синевирського
ПОНДВ;

Руснак Іван Іванович,
інспектор І к. Остріцького
ПОНДВ;

Бабичин Василь Васильович,
сторож;

Попович Федір Іванович,
робітник відділу ВІР;

Руснак Григорій Іванович,
сторож;

Рябич Мирослав Федорович,
тракторист відділу ВІР;

Субота Ольга Юріївна,
підсобний працівник;

Цімбота Олена Іванівна,
підсобний працівник;

Чабрун Василь Іванович, водій;
Шоля Людмила Юріївна,
робітник.

Бажаємо радісних і щасливих
років життя, здоров'я й достатку.
Нехай кожен день приносить
гарний настрій, життєві гаразди,
родинний затишок. Нехай у
ваших домівках панують мир,
злагода і добробут.

Бажаємо вам квітів та мирного
неба,
Грошей та здоров'я ще більше, ніж
треба.

Хай доля вам щастя багато дає,
Зозуля сто років життя накує.
Хай справдяться мрії, здійсняться

дива,
Хай кругом від сміху іде голова,
Достатку – у будні, в свята –

подарунків,
Гарних подій, доброти,

поцілунків!

З ювілеєм!

Вітаємо з 55-річним ювілеєм
Тільняка Михайла Федоровича,
машиніста-екскаватора.

З цієї нагоди бажаємо міцного
здоров'я, радості, душевного
спокою. Нехай кожен прожитий
день буде переповнений сонячною
радістю, успіхами та світлими
сподіваннями, а хата повниться
радісним сміхом і щастям.

Ми вам бажаємо від душі
Благополуччя і на все життя
наснаги.

Великої любові від дітей,
А від людей – лиш щирої поваги.

40-річний ювілей святкує
Нанинець Марія Василівна,
науковий співробітник.

Бажаємо завжди бути
енергійною, життєрадісною та
успішною. Хай щедра доля
подарує добро, удачу, вірних і
ширих друзів. Бажаємо творчих
ідей, мудрих рішень та успіхів у
всіх ваших добрих справах.

Хай вам живеться в радості й
любві,

Щоб ви були щасливі і здорові.
Зичим вам тепла й добра,

На всі прийдешні літа.

25-річчя відзначає
Савка Євгенія Миколаївна,
технік наукового відділу.

Бажаємо, щоб наступні роки
були сповнені лише добром і
радістю, благополуччям і
достатком. Світлої вам долі, щастя
людського, родинного затишку,
поваги рідних та колег.

Хай вам завжди посміхається
доля,

Несуть тільки радість з собою
роки.

Хай щастя й здоров'я не зрадять
ніколи,

Хай збудуться мрії, бажання,
думки.

Десятки консультацій – щоденно

Саме у такому ритмі працював
влітку туристично-інформаційний
центр національного природного
парку «Синевир» в урочищі
Остріки, що на шляху до
Синевирського озера та інших
визначних місць. Центр поширює
інформацію про край задля
залучення більшої кількості
відпочиваючих, дбає про
формування привабливого
туристичного іміджу регіону,
допомагає гостям зорієнтуватися і
ефективно спланувати відпочинок.

ТЦ став важливим
еколого-освітнім майданчиком, де
відвідувачі отримують інформацію,
що стосується охорони довкілля та
правил перебування на
природно-заповідній території.

Тетяна КРАСНЯНИК.